

EBSHTEYN ANOMALIYASINI ERTA TASHXIS QO'YISH VA TEKSHIRUV USULLARI

Ergashov Bexruzjon Komilovich

Osiyo xalqaro universitetida stajyor assistent, Buxoro, O'zbekiston

ORCID ID 0000-0003-4613-0057

Annotatsiya: Ebshteyn anomaliyasi etiologiyasi, patogenezi, klinik kechishini o'rganishning zamonaviy usullari, ebshteyn anomaliyasini erta tashxis qo'yishning zamonaviy usullarini ishlab chiqish, ebshteyn anomaliyasi tekshirish usullaridagi aniqlik darajasini oshirish.

Kalit so'zlar: uch tabaqali qopqoq, Fibroz halqa, bo'lmachalararo to'siq, baraban tayoqchasi, zamonaviy davo, zamonaviy tekshirish.

Ebshteyn anomaliyasi uch tabaqali qopqoq displaziyasi va tabaqasining o'ng qorincha bo'shlig'iga siljishi bilan kechadigan tug'ma yurak nuqsoni. U barcha tug'ma yurak nuqsonlari orasida 0,5-1,0 % hollarda uchraydi. Siljigan tabaqa ko'pincha keskin deformatsiyalangan, ingichkalashgan, xordalari qisqargan, so'rg'ichsimon mushaklari gipoplaziyaga uchragan bo'ladi. Aksariyat hollarda, u o'ng qorincha endokardiga yoki qorinchalararo to'siqqa yoyilib tushib, ayrim hollarda, o'ng qorinchaning chiqish qismini to'sib qo'yishi mumkin. Fibroz halqaga uncha o'zgarmagan, uch tabaqali qopqoqning yagona faoliyat ko'rsatayotgan oldingi tabaqasi birikadi. Uning o'lchami ancha katlanishgan, yelkansimon, ayrim hollarda, ozod qismi o'ng qorinchaning chiqish sohasiga birikib, qonning oqib chiqish yo'lagi torayishiga olib keladi. Yurak cho'qqisiga yo'nalgan tabaqa o'ng qorincha bo'shlig'ini 2 qismga bo'ladi. Yuqorida, siljigan tabaqa ustida joylashgan qismi o'ng bo'lma bilan qo'shilgan katta bo'shliq hosil qiladi. Pastki kichik bo'lagi, siljigan tabaqa ostida joylashgan bo'lib, trabekulyar (yoki cho'qqi) va chiqish qismi bilan birgalikda o'ng qorincha sifatida faoliyat ko'rsatadi.

O'ng bo'lma devori qalinlashgan, ayni vaqtda, o'ng qorinchaning yuqori qismi keskin ingichkalashgan, anevrizmatik bo'rtib chiqqan. Uning qalinligi 1-3 mm ni tashkil etadi. O'ng qorinchaning distal bo'shlig'i devori me'yorida yoki qalinlashgan.

Gemodinamikasi. Uch tabaqali qopqoq tabaqasi ko'p siljiganda, o'pkada qon aylanishi o'zgaradi, uning yetishmovchiligi belgilari kuzatiladi va bo'lmachalararo qo'shilish orqali o'ngdan chapga qon otib beriladi. O'ng qorinchaning distal qismi o'pka arteriyasiga kam qon otib berganligi sababli o'pkada qon oqimi kamayadi. Bundan tashqari, bo'lma sistolasi vaqlida o'ng qorinchaning yuqori bo'lagi diastola davrida bo'ladi, shu sababli pastki distal bo'lakka diastolik qon oqimi kamayadi va bo'lma sistolasini samaradorligi pasayadi. Uch tabaqali qopqoq tabaqasi siljishi

bilan bir qatorda mavjud bo'lgan kengaygan fibroz halqa ushbu qopqoqni yctishmovchiligiga, kam hollarda stenozi olib keladi. Agar uch tabaqali qopqoq stenozi dislal kameraga qon oqimini qiyinlashtirsa, yctishmovchilik mavjudligi va o'ng qorincha yuqori qismining paradoksal qisqarishi hisobiga qorinchalar sistolasi davrida ko'p miqdordagi venoz qon yana o'ng bo'lmachaga qaytadi. Buning barchasi o'ng bo'lmachani gipertrofiyasiga va dilatatsiyasiga olib keladi. Natijada, kavak vcnalaridan qon oqimi qiyinlashib, katta qon aylanish doirasida venoz dimlanish rivojlanadi. O'ng bo'lmacha ichida bosim keskin oshadi. Agar bo'lmachalararo to'siq defekti bo'lsa, venoz qon chap bo'lmachaga otib beriladi. Natijada, o'ng bo'lmacha ishini yengillashtirib, tizimli venoz yctishmovchilik rivojlantirishining oldi olinadi. Uch tabaqali qopqoq tabaqasi siljishi va displaziyasida qorinchalararo to'siqda defekt bo'lmasa yoki u kichkina bo'lsa, og'ir gemodinamik o'zgarishlarga olib keladi.

Klinikasi. Ebshteyn anomaliyasi bola hayotining birinchi kunlari va haftasida aniqlanadi. Kasallik yaxshi kechsa, uzoq vaqt unga xos belgilar kuzatilmayligi mumkin. Bemorning asosiy shikoyatlari -yurak sohasida og'riq, hansirash, jismoniy harakatga chidamlilikning pasayishi, yurak urib ketish xurujlari, hushdan ketish kabilar hisoblanadi. Xurujni bartaraf etish uchun izoptin, aymalin, kordaron qo'llaniladi.

Obyektiv ko'rikda bemorlamgls-ZS % da turli darajadagi ko'karish aniqlanadi. Ayrimlarida bo'yin vcnalarining bo'rtib chiqishi, qo'l va oyoq barmoqlarining "baraban tayoqchasi" shaklida, timoqlarning "soat oynasi" ko'rinishida bo'lishi kuzatiladi. Ularning 1/4 qismida kattalashgan o'ng bo'lmacha va o'ng qorinchaning yuqori bo'lagi hisobiga "yurak bukrisi" shakllanadi, u keskin kengaygan o'ng bo'lagi chap qorinchaning siljitishi hisobiga yurak cho'qqi turtkisi beshinchi-oltinchi qovurg'a oralig'ida oldingi qo'ltiq osti chizig'i sohasida bo'ladi. Yurak chegarasi chapga va o'ngga keskin kengayadi.

Auskultatsiyada o'pka arteriyasi ustida II ton sustlashgan va bo'g'iqlashgan, ot dupuri ritmi. uch yoki to'rt tarkibli ritm (I va II tonlami ikkilanishi. qo'shimcha III va IV tonlar paydo bo'lishi hisobiga) eshitiladi. Aksariyat bemorlarda to'sh suyagining chap qirrasida, to'rtinchi-beshinchi qovurg'a oralig'ida yumshoq sistolik shovqin (uch tabaqali qopqoq yetishmovchiligi) aniqlanadi. Diastolik shovqin uch tabaqali qopqoq teshigining stenozi shakllanganligidan dalolat beradi.

Ebshteyn anomaliyasida o'ng qorincha turidagi (hansirash, taxikardiya, gapatomegaliya, bo'yin venalari pulsatsiyasi) yurak yetishmovchiligi kuzatiladi. Bemorda uch tabaqali qopqoq obstruksiyasi. o'pka arteriyasi stenozi, kardiomegaliya rivojlanganda dekompensatsiya belgilari yuzaga keladi va bu yomon oqibatdan dalolat beradi. Ular paydo bo'lgandan keyin bemor o'rta hisobda ikki yil yashaydi.

Laborator-asbohiy tekshirishlar. Ushbu nuqson bilan og'riq bolalar *EKGsida* yurakning elektr o'qi o'ngga siljiydi, Gis tutami o'ng oyoqchasining noto'liq blokadasi aniqlanadi. Barcha tarmoqlarda *QRS* kompleksi past amplitudali, ko'p fazali bo'ladi.

V tipdagi WPW sindromi, bo'lmacha titrashi va hilpillashi, paroksizmal taxikardiya xurujlari kuzatilishi mumkin.

Ko'krak qafasi a'zolari rentgenogrammasida o'pka surati sustlashgan. Aksariyat hollarda, sharsi- mon shakldagi (220-rasm) yoki to'ng'arilgan kosa ko'rinishidagi kardiomegaliya, o'ng atriovaza burchakning kattalashgan bo'lmacha va o'ng qorinchaning tpa bo'lagi hisobiga yuqoriga siljishi, o'ng diafragma chegarasini kesilgan ko'rinishda bo'lishi (o'ng qorinchaning kichrayishi hisobiga) aniqlandi. Qon-tomir tutami ingichkalashgan. yurakning chap chegarasi o'zgarmagan.

Bir va ikki o'lchamli exokardiografiya, yurak bo'shliqlari kateterizatsiyasi, angiokardiografiya usullari yordamida tashxis tasdiqlanadi.

Davolash. Uch tabaqali qopqoq displaziyasi va uni tabaqasining o'ng qorincha bo'shlig'iga siljishi yaqqol namoyon bo'lganda, bemor erta yurak yetishmovchiligidan olamdan o'tadi. Katla yoshdagi jar-rohlik amaliyoti o'tkazilmagan bemorlarda sokin avjlanib boruvchi yurak yetishmovchiligi, ritm buzilishlari o'limga olib keladi. Kapillyar tomirlardagi qonning kislorod bilan to'yinganligini 80 % dan past bo'lishi. avj olib borayotgan kardiomegaliya, ritm buzilishlari, dori vositalari bilan davolash samaradorligining kamligi jarrohlik amaliyoti o'tkazishga ko'rsatma hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jamshidovich, A. S. (2024). ВСЕ ЭФФЕКТЫ ПРЕПАРАТА ИМУДОН. *TADQIQOTLAR*, 31(2), 39-43.
2. Jamshidovich, A. S. (2024). SPECIFIC FEATURES OF THE EFFECT OF THE HEPARIN DRUG. *TADQIQOTLAR*, 31(2), 34-38.
3. Jamshidovich, A. S. (2024). USE OF GLUCOCORTICOSTEROIDS IN PEDIATRIC PRACTICE. *TADQIQOTLAR*, 31(2), 29-33.
4. Jamshidovich, A. S. (2024). РОЛЬ ИНТЕЛЛАНОВОГО СИРОПА И ЦИАНОКОБАЛАМИНА В УЛУЧШЕНИИ ПАМЯТИ. *TADQIQOTLAR*, 31(2), 44-48.
5. Jamshidovich, A. S. (2024). TREATMENT OF POLYNEUROPATHY WITH BERLITHION. *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi*, 4(1), 201-209.
6. Jamshidovich, A. S. (2024). USE OF ASCORIL IN BRONCHIAL ASTHMA. *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi*, 4(1), 191-200.
7. Jamshidovich, A. S. (2024). THE IMPORTANCE OF THE DRUG ARTOXAN. *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi*, 4(1), 182-190.
8. Jamshidovich, A. S. (2024). THE ROLE OF RENGALIN IN CHRONIC BRONCHITIS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(4), 116-123.
9. Jamshidovich, A. S. (2024). THE ROLE OF ALMAGEL DRUG IN GASTRIC AND DUODENAL WOUND DISEASE. *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi*, 4(1), 173-181.
10. Jamshidovich, A. S. (2024). THE ROLE OF CODELAK BRONCHO SYRUP IN CHILDREN'S PRACTICE. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(4), 109-115.
11. Jamshidovich, A. S. (2024). THE AEVIT DRUG EFFECT. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(4), 124-132.

12. Jamshidovich, A. S. (2024). THE IMPORTANCE OF ALCHEBA DRUG IN POST-STROKE APHASIA. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(4), 132-138.
13. Jamshidovich, A. S. (2024). THE ROLE OF HYALURON CHONDRO DRUG IN OSTEOARTHRISIS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(4), 139-145.
14. Jamshidovich, A. S. (2024). EFFECT OF SIMETHICONE DROP IN FLATULENCE. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(1), 95-101.
15. Jamshidovich, A. S. (2024). BENEFITS OF BETADINE SOLUTION. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(1), 116-122.
16. Jamshidovich, A. S. (2024). EFFECT INHALED GLUCOCORTICOIDS IN CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE AND BRONCHIAL ASTHMA. *TADQIQOTLAR*, 31(1), 171-180.
17. Jamshidovich, A. S. (2024). USE OF VIGANTOL IN RICKETS. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(1), 102-108.
18. Jamshidovich, A. S. (2024). THE VITAPROST DRUG RESULTS. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(1), 109-115.
19. Jamshidovich, A. S. (2024). THE ROLE OF BISEPTOL DRUG IN URINARY TRACT DISEASE. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(1), 89-94.
20. Jamshidovich, A. S. (2024). PROPERTIES OF THE DRUG DORMIKIND. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(5), 88-92.
21. Jamshidovich, A. S., & Komilovich, E. B. (2024). IMMUNOMODULATORY FUNCTION OF DIBAZOL DRUG. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(5), 83-87.
22. Jamshidovich, A. S., & Komilovich, E. B. (2024). ADVANTAGES OF THE DRUG NERTRAL. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(5), 98-101.
23. Эргашов, Б. К., & Ахмедов, Ш. Ж. (2024). ГИПЕРТОНИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ ЭТИОЛОГИЯ. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 59-69.
24. Komilovich, E. B., & Jamshidovich, A. S. (2024). HYPERTENSION, CLASSIFICATION AND PATHOGENESIS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 50-58.
25. Komilovich, E. B., & Jamshidovich, A. S. (2024). YURAK ISHEMIYASI. STENOKARDIYADA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 12-20.
26. Komilovich, E. B., & Jamshidovich, A. S. (2024). HYPERTENSION ETIOLOGY. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 32-41.
27. Komilovich, E. B., & Jamshidovich, A. S. (2024). CARDIAC ISCHEMIA. ANGINA NURSING DIAGNOSIS AND CARE. *Journal of new century innovations*, 46(1), 44-52.
28. Jamshidovich, A. S. (2024). IMPORTANT INDICATIONS OF THE DRUG WOBENZYM. *Journal of new century innovations*, 46(1), 29-32.
29. Jamshidovich, A. S. (2024). THE RESULTS OF THE EFFECT OF THE DRUG VALIDOL. *Journal of new century innovations*, 46(1), 19-23.
30. Jamshidovich, A. S. (2024). VIFERON USE IN CHILDREN. *Journal of new century innovations*, 46(1), 24-28.

31. Jamshidovich, A. S. (2024). USE OF DUSPATALIN (MEBEVERINE HYDROCHLORIDE) IN GASTROINTESTINAL DISEASES. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(5), 93-97.
32. Jamshidovich, A. S. (2024). ЭФФЕКТЫ СИРОПА ДЕПАКИНА (ВАЛЬПРОЕВАЯ КИСЛОТА). *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 14(2), 148-152.
33. Jamshidovich, A. S., & Komilovich, E. B. (2024). THE IMPORTANCE OF THE DRUG ALLOCHOL FOR CHRONIC CHOLECYSTITIS. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 14(2), 133-137.
34. Jamshidovich, A. S., & Komilovich, E. B. (2024). ВАЖНЫЕ СВОЙСТВА ПРЕПАРАТА ДЕ-НОЛ (субцитрат висмута). *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 14(2), 143-147.
35. Jamshidovich, A. S., & Komilovich, E. B. (2024). SPECIAL FEATURES OF BUDESTON DRUG. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 14(2), 138-142.
36. Gafurovna, A. N., Xalimovich, M. N., & Komilovich, E. B. Z. (2023). KLIMAKTERIK YOSH DAGI AYOLLARDA ARTERIAL GIPERTENZIYANING KECISHI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 23(6), 26-31.
37. Komilovich, E. B. Z. (2023). Coronary Artery Disease. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 3(12), 81-87.
38. Эргашов, Б. К. (2023). Артериальная Гипертония: Современный Взгляд На Проблему. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 2(11), 250-261.
39. Эргашов, Б. К., & Мавлонов, Н. Х. (2024). ГИПЕРТОНИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ ЛЕЧЕНИЕ. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(7), 243-250.
40. Komilovich, E. B. (2024). HYPERTENSION TREATMENT. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(7), 227-234.
41. Komilovich, E. B. (2024). CORONARY HEART DISEASE. ANGINA EMERGENCY CARE. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(7), 235-242.
42. Эргашов, Б. К. (2024). ГИПЕРТОНИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ ДИАГНОСТИКА. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 70-78.
43. Эргашов, Б. К. (2024). ИШЕМИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ СЕРДЦА. СТЕНОКАРДИЯ ПРОФИЛАКТИКА. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 21-31.
44. Komilovich, E. B. (2024). YURAK ISHEMIK KASALLIGI. STENOKARDIYANI DAVOLASHNING ZAMONAVIY TAMOUYILLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 3-11.
45. Komilovich, E. B. (2024). HYPERTENSION DIAGNOSTICS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 38(6), 42-49.
46. Komilovich, E. B., & Xalimovich, M. N. (2024). YURAK ISHEMIYASIDA HAMSHIRALIK DIAGNOSTIKASI VA PARVARISHI. *Journal of new century innovations*, 46(1), 79-85.
47. Эргашов, Б. К., & Мавлонов, Н. Х. (2024). ЗАВИСИМОСТИ В КЛИНИКЕ И ДИАГНОСТИКЕ ИШЕМИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ СЕРДЦА И АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТОНИИ. *Journal of new century innovations*, 46(1), 53-60.
48. Komilovich, E. B., & Khalimovich, M. N. (2024). CARDIAC ISCHEMIA. ANGINA CLINICAL FORMS AND DIAGNOSIS. *Journal of new century innovations*, 46(1), 70-78.

49. Komilovich, E. B. (2024). CORONARY HEART DISEASE. ANGINA TREATMENT. *Journal of new century innovations*, 46(1), 95-104.
50. Komilovich, E. B., & Khalimovich, M. N. (2024). NURSING CARE FOR CORONARY ARTERY DISEASE, ANGINA PECTORIS. *Journal of new century innovations*, 46(1), 86-94.
51. Komilovich, E. B., & Khalimovich, M. N. (2024). DEPENDENCIES IN THE CLINIC AND DIAGNOSIS OF CORONARY HEART DISEASE AND ARTERIAL HYPERTENSION. *Journal of new century innovations*, 46(1), 61-69.
52. Ачилов Шохрух Шавкиддин угли. (2024). ХИРУРГИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ЛЕЧЕНИЯ АНЕВРИЗМЫ БРЮШНОЙ АОРТЫ . *TADQIQOTLAR*, 30(3), 120–126.
53. Ачилов Шохрух Шавкиддин угли (2023). ОСЛОЖНЕНИЯ ПОСЛЕ КОВИДА НА СОСУДАХ НИЖНИХ КОНЕЧНОСТЕЙ. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES* Volume: 04 Issue: 06 Oct-Nov 2023ISSN:2660-4159, 400-403.
54. Ачилов Шохрух Шавкиддин угли (2023). НАЛОЖЕНИЕ ШИВОВ ПРИ ГНОЙНЫХ ПРОЦЕССАХ НА ТКАНИ. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES* Volume: 04 Issue: 06 Oct-Nov 2023ISSN:2660-4159, 292-297.
55. Irgashev, I. (2024). COVID-19 INFEKSIYSINI YUQTIRGAN KASALXONADAN TASHQARI PNEVMONIYA BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA DROPERIDOL NEYROLEPTIK VOSITASINI QO'LLANILISHI VA UNING DAVO SAMARADORLIGIGA TA'SIRI. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 3(1), 12-18.
56. Irgashev, I. E. (2022). New Principles of Anticoagulant Therapy in Patients with Covid-19. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 1(12), 15-19.
57. Irgashev, I. E. (2023). RESPIRATORY DISTRESS SYNDROME. *Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence*, 2 (5), 587–589.
58. Irgashev, I. E. (2023). Pathological Physiology of Heart Failure. *American Journal of Pediatric Medicine and Health Sciences* (2993-2149), 1(8), 378-383.
59. Irgashev, I. E., & Farmonov, X. A. (2021). Specificity of resuscitation and rehabilitation procedures in patients with covid-19. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 2(1), 11-14.